

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**Vantaan Nuorisopalveluiden kansainvälisen
toiminnan kartoitus**

Anna Loukonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön ko (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 12 / 2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Anna Loukonen	Sivumäärä 30 ja 1 liitesivu
Työn nimi Vantaan Nuorisopalveluiden kansainvälisen toiminnan kartoitus	
Ohjaava(t) opettaja(t) Sari Höylä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Vantaan Nuorisopalvelut, Taina Saarenpää	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mikä on Vantaan Nuorisopalveluiden kansainvälisen toiminnan nykytilanne. Lisäksi haluttiin tietoa siitä, miten kansainvälistä toimintaa Vantaan Nuorisopalveluissa voitaisiin kehittää eli millaisia kehittämisideoita opinnäytetyöni avulla voitaisiin saada selville.</p> <p>Olen käyttänyt opinnäytetyöni aineiston hankinnassa laadullisia menetelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että haastattelin neljää nuorisopalveluiden työntekijää. Haastattelut olivat puolistrukturoituja eli minulla oli valmiita kysymyksiä ja tilaa myös avoimelle keskustelulle. Haastattelut kestivät 23 – 40 minuuttia.</p> <p>Opinnäytetyö tuotti tietoa kansainvälisen toiminnan nykytilanteesta nuorisopalveluissa sekä poiki lukuisia kehittämisideoita. Kansainvälinen toiminta Vantaan nuorisopalveluissa kulminoituu ystävyyskuntatoimintaan sekä vuosittain järjestettävään kansainväliseen lastenleiriin. Nuorisovaihto-ohjelmia käytetään satunnaisesti ja koko kansainvälinen toiminta on usein yksittäisten työntekijöiden motivaation varassa.</p> <p>Kehittämisideoiksi nousivat kansainvälisen toiminnan strategian tekeminen. Sen rooli suunnannäyttäjänä ja toiminnan vakiinnuttajana nähtiin suurena. Muita kehittämisideoita olivat muun muassa tiedonkulun avoimuuden lisääminen ja yhteistyön parantaminen, monialaisuuden lisääminen sekä toiminnan taloudellisuuden arviointi.</p>	
Asiasanat kansainvälisyys, nuorisotyö, kunta-ala, kartoitus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Anna Loukonen	Number of Pages 30 & 1 attachment
Title Report on international youth work in the Youth services of Vantaa	
Supervisor(s) Sari Höylä	
Subscriber and/or Mentor The Youth department of Vantaa, Taina Saarenpää	
Abstract <p>The purpose of this thesis was to examine the current state of international youth work in the youth department of Vantaa. In addition, there was a will to find out how the current international youth activity could be developed i.e. what kind of practical suggestions of development this thesis would bring to light.</p> <p>In this thesis I interviewed four employees of the youth department of Vantaa. The interviews lasted about 23 – 40 minutes each and were half-structured theme interviews. The questions consisted of themes such as the importance of internationality in youth work, the challenges and opportunities of the current way of providing international youth work and how their way of work could be improved.</p> <p>This research provided reliable information about the current state of international youth work in the youth department of Vantaa. International activity in the youth department mainly consists of sister city activity with 14 cities mainly located in Europe. Other international activities in Vantaa are annually organized international children's camp and the youth version for older children. Youth exchange programs were used randomly.</p> <p>Making a development strategy for international work in the youth department of Vantaa was the main point of development. Its role was seen important in providing guidance and its existence was thought to strengthen the position of internationality in youth work.</p>	
Keywords	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KANSAINVÄLISEN NUORISOTYÖN TASOJA	6
2.1 Erasmus+ ja CIMO	6
2.2 Nuorisotyö Suomessa	8
2.3 Kansainvälinen nuorisotyö Vantaan nuorisopalveluissa	9
3 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	11
3.1 Nuorisotyöntekijöiden haastattelut	11
3.2 Opinnäytetyön eettisyys	12
4 AINEISTONKERUUN TULOKSET	14
4.1 Kansainvälisen nuorisotyön merkitys	14
4.2 Kansainvälisen toiminnan ohjaus	15
4.3 Tiedonkulun lisääminen ja yhteistyö	16
4.4 Työntekijöiden innostaminen	18
4.5 Vantaalaisten nuorten osallistaminen	18
4.6 SWOT-taulukko	19
5 KEHITTÄMISIDEAT	20
5.1 Kansainvälisen toiminnan strategian tekeminen	20
5.2 Työntekijöiden innostaminen kansainväliseen toimintaan	21
5.3 Nuorten näkemyksen kuuleminen kattavasti	22
5.4 Kysely työntekijöille	23
5.5 Monialaisuuden lisääminen	23
5.6 Nettisivujen parantaminen	24
5.7 Toiminnan taloudellinen tarkastelu	24
6 LOPUKSI	25
LÄHTEET	27
LIITTEET	29

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni lähti käyntiin keväällä 2014, kun olin yhteydessä Vantaan Nuorisopalveluiden nuorisoasiainpäällikköön Taina Saarenpäähän. Hänellä oli toive, että Nuorisopalveluiden toimintaa lähdetäisiin kehittämään kansainvälisyyden näkökulmasta. Nuorisopalvelut on aiemmin toteuttanut kansainvälistä toimintaa lähinnä ystävyyskunta- ja leiritoiminnan kautta. Tilaajataholla oli halu kehittää heidän kansainvälistä toimintaansa ja sen perusteella oli syntynyt toive siitä, että pitäisi selvittää mikä on kansainvälisen toiminnan tilanne nykyisellään ja kuinka sitä voisi kehittää. Tarkoituksena oli samalla saada mahdollisesti tietää, onko toiminta nykyisellään tarpeisiin vastaavaa ja kannattavaa. Tutkimuskysymyksiä oli siis kaksi: mikä on Vantaan nuorisopalveluiden kansainvälisen toiminnan tila tänä päivänä ja mitä Vantaan nuorisopalveluiden kansainvälisessä toiminnassa tulisi kehittää.

Opinnäytetyöni aineiston keräsin haastattelemalla Vantaan nuorisopalveluiden työntekijöitä. Haastattelut olivat teemahaastatteluja kansainvälisen nuorisotyön tematiikkaan liittyen. Aineiston perusteella kehittämisen kohteiksi nousivat muun muassa kansainvälisyysstrategian tekeminen, jo olemassa olevan tiedon ja taidon parempi saavutettavuus sekä monialaisen yhteistyön lisääminen.

Kerron opinnäytetyössäni kansainvälisen nuorisotyön tasoista edeten Euroopan unionin tasolta Suomen valtion tasolle, ja siitä edelleen Vantaan Nuorisopalveluiden kansainväliseen toimintaan. Sen jälkeen kerron miten opinnäytetyöni toiminnallinen eli aineistonhankinnan osuus on tehty. Pohdin myös hieman opinnäytetyöni eettistä puolta. Tämän jälkeen analysoin haastatteluja ja niiden pohjalta esiin nostamiani teemoja. Esittelen johtopäätelmät ja kehittämisideat ja lopuksi pohdin koko opinnäytetyöni kaarta.

Valmis opinnäytetyöni toimii pohjana kansainvälisen nuorisotyön kehittämiselle Vantaan nuorisopalveluissa. Pohjatyö kartoitukselle on tehty ja opinnäytetyöni kautta selville saatuja kehittämiskohteita voi nyt alkaa tarkemmin analysoida.

Tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan käsitteellä **nuori** suomen nuorisolain mukaista määritelmää, jonka mukaan nuoreksi lasketaan kaikki alle 29-vuotiaat,

kansainvälisyydellä eri maiden ja ihmisten välistä vuorovaikutusta, **monikulttuurisuudella** eri kulttuuritaustoista tulevia henkilöitä ja kulttuurien väristä vuorovaikutusta, **osallisuudella** lasten ja nuorten osallistumista heitä koskeviin asioihin sekä **osallistamisella** vaikuttamista lasten ja nuorten kykyyn sekä mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen toimintaan Vantaan nuorisopalveluissa.

2 KANSAINVÄLISEN NUORISOTYÖN TASOJA

Nuorisotyö ja sen tekeminen perustuu pohjimmiltaan Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) Lasten oikeuksien sopimukseen. Kyseinen sopimus edellyttää muun muassa sitä, että jokaisen sopimuksen ratifioineen valtion tulee taata lapsille oikeus ilmaista omat näkemyksensä ja mielipiteensä sekä mahdollistaa se, että lasta kuullaan häntä koskevissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa toimissa (Lasten oikeuksien sopimus, 12 §). Lasten oikeuksien sopimus on tehty YK:ssa vuonna 1989 ja Suomessa se on astunut voimaan vuonna 1991.

2.1 Erasmus+ ja CIMO

Yksi Euroopan unionin (EU) toimielimistä on Eurooppa-neuvosto, joka määrittelee Euroopan unionin yleiset poliittiset suuntaviivat. Eurooppa-neuvosto ei ole lainsäädäntöelin, joten sen antamat suuntaviivat ja linjaukset eivät ole lainsäädännöllisiä. Eurooppa-neuvosto voi kuitenkin tehdä oikeudellisesti sitovia päätöksiä ja sen asettamia linjauksia pyritään toteuttamaan kansallisella tasolla jokaisessa EU:n jäsenmaassa. Eurooppa-neuvosto koostuu jäsenvaltioiden hallitusten päämiehistä ja heidän säännöllisistä kokouksistaan, joita puhekielessä kutsutaan EU:n huippukokouksiksi. (Ulkoasiainministeriö 2013, 3.)

EU:lla ei ole laajaa kaikkia jäsenvaltiota velvoittavaa nuorisualan lainsäädäntöä. Merkittävin nuorisopolitiikkaa ohjaava linjaus on tehty vuonna 2001, kun Eurooppa-neuvosto julkaisi nuorisopolitiikkaa koskevan valkoisen kirjan. Nuorisopolitiikan

valkoisen kirjan avulla pyritään parantamaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja edistämään heidän osallistumistaan nuoria koskevaan päätöksentekoon. Tämän nuorisopoliittisen linjauksen keskeisiä ajatuksia ovat tietämyksen parantaminen nuorisoasioista sekä vapaaehtoistyön lisääminen. Valkoisen kirjan avulla on pyritty edistämään nuorten asioita yhteistyötä lisäämällä. (Euroopan unioni 2001.) Eurooppa-neuvoston marraskuussa 2009 antama päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista tukee valkoisen kirjan tavoitteita tehostaa nuorisoalan eurooppalaista yhteistyötä kansallisella ja Euroopan unionin tasolla (Euroopan unioni 2009). Kyseinen päätöslauselman tavoitteet ulottuvat vuoteen 2018.

Euroopan unioni lanseerasi vuonna 2014 uuden nuoriso-ohjelman, jonka nimi on Erasmus+. Se tuo yhteen koulutus- ja nuorisotyöntekijöiden ohjelmat (mm. nuorisotoimintaohjelma Youth in Action ja elinikäisen oppimisen ohjelma), jotka ennen vuotta 2014 toimivat erillään. Vuosille 2014-2020 ajoittuvan nuoriso-ohjelman tavoitteena on kehittää nuorisotyötä, parantaa nuorten työllistymistä ja mahdollisuuksia kouluttautua sekä yksinkertaisesti luoda puitteet sille, että nuoret voivat kehittää taitojaan kansainvälisessä toimintaympäristössä. Tavoitteiden onnistuminen pyritään mahdollistamaan liikkuvuuden lisäämisen, yhteistyöhankkeiden ja poliittisten toimintojen uudistamisen kautta. Erasmus+ -ohjelmaan kuuluvat EU-maiden lisäksi Norja, Islanti, Liechtenstein, Turkki ja Makedonia. (Cimo 2015.)

Nuoriso-ohjelma Youth in Action on siis nykyään osa Erasmus+ -ohjelmaa. Youth in Action on suunnattu nimenomaan nuorille ja nuorisotyöntekijöille ja sen tavoitteena on lisätä heidän liikkuvuuttaan sekä parantaa nuorisoalan yhteistyötä ja nuorisotyön laatua. Perusideana ohjelmassa on se, että ohjelmaan osallistuvista nuorista tulee aktiivisia toimijoita ja he käytännön tekemisen kautta oppivat oma-aloitteisuutta, kansalaistaitoja sekä saavat lisää itsevarmuutta. Tämä puolestaan tukee heidän osallistumaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon sekä vahvistaa heidän aktiivista kansalaisuuttaan. Youth in Action on suunnattu 13-30 -vuotiaille nuorille ja käytännössä se koostuu nuorisoalaan liittyvistä hankkeista, joita voi toteuttaa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. EU tukee näitä hankkeita rahallisesti ja niihin osallistutaan yleishyödyllisten organisaatioiden kuten kunnan nuorisotoimen tai

järjestön kautta. Youth in Actionin toimintaperiaatteen mukaisesti hankkeet toteutetaan aina yhteistyössä eli yksittäinen ihminen ei voi hakea mukaan ohjelmaan. Sekä Erasmus+ että Youth in Action ovat ohjelmia, joiden toimintaa Suomessa koordinoi kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön asiantuntija- ja palveluorganisaatio CIMO (Centre for international mobility).

CIMO on nimensä mukaisesti kansainvälisen yhteistyön ja liikkuvuuden asiantuntija- ja palveluorganisaatio. Se toimii opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) alaisuudessa tehtävänänsä hallinnoida kansainvälisen toiminnan toteutusta koordinoimalla harjoittelu-, vaihto- ja apurahaohjelmia. CIMO vastaa myös kansainvälisyyteen liittyvien EU-ohjelmien toimeenpanosta ja tiedotuksesta. Organisaation arvoja ovat olla ennakkoluuloton suunnannäyttävä, luoda kansainvälistymiselle mahdollisuuksia sekä vastuullisuus ja yhdenvertaisuus (CIMO 2012). Kokonaisbudjetti vuonna 2014 oli 45 miljoonaa euroa, josta yli 34 miljoonaa euroa jaettiin apurahoina erilaisille nuorisohankkeille. (CIMO 2015.)

2.2 Nuorisotyö Suomessa

Suomessa nuorisotyö perustuu vuonna 2006 voimaan tulleeseen nuorisolakiin, jossa määritellään nuorisotyön perustehtävät ja mihin asioihin nuorisotyön tekeminen perustuu. Nuorisotyön tavoitteiksi on asetettu nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen, aktiivisen kansalaisuuden ja sosiaalisen vahvistamisen edistäminen sekä kasvu- ja elinolojen parantaminen. Yksi nuorisotyön tekemisen lähtökohdista on monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, joten näiden teemojen huomioon ottaminen jo nimenomaan toiminnan lähtökohtana on lakisääteistä. Nuorisolaki määrittää myös sen, että nuorisotyön tarjoaminen on Suomessa kuntien tehtävä. (Nuorisolaki 72/2006.) Nuorisolain toteutumista valvoo opetus- ja kulttuuriministeriö, jonka tehtävänä on ohjata ja kehittää nuorisoalaa Suomessa. Nuorisolaki on uudistumassa ja opetus- ja kulttuuriministeriön tavoite on saada uusi nuorisolaki voimaan elokuussa 2016. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2015.)

2.3 Kansainvälinen nuorisotyö Vantaan nuorisopalveluissa

Vantaan Nuorisopalvelut on Vantaan kaupungin sivistystoimen alaisuudessa toimiva organisaatio, jonka toiminnan tarkoituksena on “parantaa vantaalaisten nuorten elinoloja ja luoda edellytyksiä kansalaistoiminnalle” (Vantaa nuorisopalvelut 2008, 4-5). Nuorisopalveluiden visiona on laadukkaan nuorisotyön tekemisen kautta tukea nuorten kasvua ja oppimista, ja olla tätä kautta osallistuvien ja osaavien nuorten kaupunki (mt., 4-5).

Organisaation sisällä puhutaan Nuorisopalveluiden tulosalueesta, jota johtaa Nuorisopalveluiden johtaja Eija Ahola. Koko toiminnan tulosalue jakaantuu alueellisen ja erityisnuorisotyön tulosyksiköihin sekä keskitettyjen palveluiden tulosyksikköön. Alueellisen nuorisotyön ja erityisnuorisotyön tulosyksikköön kuuluvat Hakunilan, Korso-Koivukylän, Tikkurilan, Myyrmäki-Kivistön sekä kulttuuri- ja monitoimitalo Vernissan alueet, joissa järjestetään perinteisen nuorisotilatoiminnan lisäksi mm. ankkapartiotoimintaa, nuorisotiedotus- ja neuvontapalveluita sekä kulttuurista nuorisotyötä. Keskitettyjen palveluiden tulosyksikköön kuuluu toimistotiimi, työpajatiimi sekä erilaiset hankkeet. Tämä yksikkö jakaantuu edelleen kansalaistoiminnan sekä leiritoiminnan ja kansainvälisen toiminnan tiimiin. (Vantaan kaupunki 2015.)

Vantaan nuorisopalveluilla ei ole erikseen kansainvälistä toimintaa ohjaavaa kansainvälisyysstrategiaa. Kansainvälisyys Vantaan nuorisopalveluissa kulminoituu ystävyyskuntatoimintaan etenkin saksalaisen Rastattin kaupungin kanssa sekä kerran vuodessa järjestettävään kansainväliseen lastenleiriin. Myös CIMOn tarjoamaa mahdollisuutta nuorisovaihtoihin käytetään Vantaan nuorisopalveluissa jonkin verran.

Ystävyyskuntatoiminta Vantaalla on vuosikymmenien perinteitä noudattavaa ja sen juuret ulottuvat jo 1960-luvulle. Ystävyyskuntia on aikojen saatossa ollut enemmänkin, mutta tällä hetkellä toimintaa tehdään pääasiassa 14 maan kanssa. Näitä ystävyyskaupunkeja ovat muun muassa (suluissa ystävyyskaupunki): Saksa (Frankfurt-Oder ja Rastatt), Kiina (Jinan), Venäjä (Kineshma), Israel (Matte Yehuda), Tsekki (Mladas Boleslav), Unkari (Salgotarjan) ja Puola (Slupsk).

Ystävyyskuntatoiminta huipentuu kerran kesässä järjestettävään viikon mittaiseen kansainväliseen lastenleiriin, joka järjestetään Vantaan nuorisopalveluiden omistamassa leirikeskus Kukonnotkossa Heinolassa. Leirelle osallistuu jokaisesta ystävyyskunnasta ryhmä lapsia ja nuoria sekä heidän ohjaajansa. Suomesta mukana on sekä nuorisopalveluiden työntekijöitä että vantaalaisista nuorista valittu nuorisoryhmä. Leiriohjaajina on ollut myös suomalaisia sosiaali- ja opetusalan työntekijöitä ja opiskelijoita. Yhteensä osallistujia koko leirillä on vuosittain yli 50. Leiri on tarkoitettu 12-15 -vuotiaille nuorille ja sen tarkoituksena on tutustua eri ystävyyskuntien kulttuureihin sekä toisiin ihmisiin. (Vantaa 2015.)

Ystävyyskuntatoimintaa on myös Rastattin kanssa toteutettava kansainvälinen nuortenleiri. Joka toinen vuosi Saksasta tulee nuorisoryhmä tutustumaan suomalaiseen kulttuuriin, Vantaaseen sekä vantaalaisiin nuoriin. Vastavuoroisesti Suomesta lähtee joka toinen vuosi nuorisoryhmä Rastattiin tutustumaan saksalaiseen kulttuuriin, Rastattin kaupunkiin ja saksalaisiin nuoriin. Kansainvälinen nuortenleiri on tarkoitettu 15-25 -vuotiaille nuorille. Tämäkin leiri kestää viikon. (Vantaa 2015.)

Muuta kansainvälistä toimintaa Vantaalla on ollut CIMOn mahdollistamat nuorisovaihdot. Niitä toteutetaan satunnaisesti, nuorisotyöntekijöiden oman suuntautumisen, mielenkiinnon ja talokohtaisten resurssien pohjalta. Resursseilla tarkoitan tässä asiayhteydessä nuorten omaa mielenkiintoa nuorisovaihtoja kohtaan. Nuorisotyöntekijän innostamana nuoria onkin lähtenyt mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan nuorisovaihtoja. Nuorisovaihdot, kuten kansainvälinen toiminta ylipäättään ovat pääasiassa olleet tyttöjä kiinnostavaa toimintaa. Esimerkiksi vuonna 2013 kansainväliselle lastenleirille osallistui Suomesta 25 tyttöä ja vain 9 poikaa.

Nuorisopalveluiden toimintaan on tullut tutustumaan ulkomailta työntekijöitä, mutta nämä ryhmät ovat olleet selkeästi aikuisryhmiä ja vierailut ammatillisessa tarkoituksessa tehtyjä. Satunnaisesti on myös ollut työntekijävaihtoa niin, että vantaalaiselle nuorisotalolle on tullut ulkomailta nuori työntekijä joko harjoitteluun tai töihin.

3 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kartoittaa Vantaan nuorisopalveluiden kansainvälisen toiminnan nykytilanne sekä nostaa saadun aineiston pohjalta sellasia asioita, joita kannattaisi lähteä nuorisopalveluissa kehittämään. Vantaalla on vuonna 2008 järjestetty nuorisotyöntekijöille sähköpostikysely, jonka avulla on kartoitettu työntekijöiden mielipiteitä sekä toivomuksia kansainvälistä nuorisotyötä kohtaan. Kyselyyn ei tuolloin vastannut kovinkaan moni, minkä vuoksi kartoitus ei oikein onnistunut ja kehittämistyötä ei liioin tapahtunut. Pitkälti tämän vuoksi päädyin yhdessä opinnäytetyöni tilaajatahon kanssa siihen ratkaisuun, että haastattelumenetelmää käyttämällä saisin varmimmin aineistoa työhöni. Harkitsimme myös uuden kyselylomakkeen tekemistä, mutta opinnäytetyöprosessin edetessä kyselyn käyttö aineistonhankinnan menetelmänä karsiutui pois.

Olen siis käyttänyt opinnäytetyössäni laadullisia eli kvalitatiivisia menetelmiä. Eskolan ja Suorannan (2001, 61) mukaan yksi kvalitatiivisen tutkimuksen piirteistä on se, että tutkija on osannut valita työhönsä tutkimuskysymyksen pohjalta tarkoituksenmukaisen aineiston. Oma aineistoni koostui melko pienestä määrästä haastatteluja, mutta laajaa kansainvälisen nuorisotyön kokemusta omaavia nuorisotyöntekijöitä ei Vantaalla enempää ollut. Näin jälkikäteen ajateltuna olisin voinut järjestää esimerkiksi ryhmähaastattelun, jossa olisi ollut mukana myös niitä nuorisotyöntekijöitä, joilla ei ole laajaa kokemusta kansainvälisestä nuorisotyöstä.

3.1 Nuorisotyöntekijöiden haastattelut

Haastattelin marras-lokakuun 2014 aikana neljää Vantaan Nuorisopalveluiden työntekijää, joilla oli ennestään kokemusta kansainvälisestä nuorisotyöstä. Päädyin valitsemaan juuri nämä neljä työntekijää siksi, että keskusteltuani opinnäytetyön tilaajatahon kanssa tulimme siihen tulokseen, että heiltä tulisin saamaan

laadukkainta aineistoa opinnäytetyöhöni. Emme kokeneet järkeväksi haastatella työntekijöitä, joilla ei ole kokemusta kansainvälisyydestä nuorisotyössä.

Haastattelut olivat puolistrukturoituja teemahaastatteluja eli minulla oli valmiita kysymyksiä sekä tilaa avoimelle keskustelulle. Nauhoitin haastattelut ja litteroin ne jälkikäteen. Haastattelukysymykseni olivat seuraavanlaiset:

- Mitä mielestäsi on kansainvälinen nuorisotyö?
- Teetkö työssäsi kansainvälistä toimintaa? Jos teet niin kenen kanssa?
- Kuinka hyvin tunnet Vantaan nuorisopalveluiden kansainvälistä toimintaa?
- Mitä haasteita Vantaan nuorisopalveluilla on kansainväliseen toimintaan liittyen?
- Mitä mahdollisuuksia Vantaan nuorisopalveluilla on kansainväliseen toimintaan liittyen?
- Millaista tukea tarvitsisit kansainvälisen toiminnan tekemiseen?
- Miten Vantaan nuorisopalveluiden kansainvälistä toimintaa voisi kehittää?

Käyttämäni haastattelurunko on nähtävissä kokonaisuudessaan liitteessä 1.

3.2 Opinnäytetyön eettisyys

Olen ennen opinnäytetyöni tekemistä ollut aiemminkin yhteistyössä Vantaan nuorisopalveluiden kanssa. Olin kesällä 2013 kesätöissä nuorisotyönharjoittelijana Hakunilan nuorisotilalla. Tuona kesänä sain mahdollisuuden osallistua ohjaajana kansainväliselle lastenleirille. Vaikka en silloin tiennyt myöhemmin tekeväni opinnäytetyöni nuorisopalveluille sen kansainvälisestä toiminnasta, kokemukseni ja havainnointini kyseisellä leirillä on vaikuttanut omiin näkemyksiini aiheesta jo etukäteen. Vaikka kesätyö ei ollut kytköksissä opintoihini millään lailla, olin jo tuolloin opiskelijana Humanistisen ammattikorkeakoulun kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmassa, joten pakostikin havainnoin leiriä tietystä näkökulmasta.

Olen opinnäytetyön kanssa samaan aikaan tehnyt opintoihini liittyvän kehittämishankkeen Vantaan nuorisopalveluille. Kehittämishankkeen idea ja

tavoitteet olivat samat kuin tässä opinnäytetyössä. Hanketta tehdessäni osallistuin Vantaan ja Rastattin väliseen ystävyyskuntavaihtoon ohjaajana. Käytännössä tämä meni niin, että olin mukana kolmen päivän leirillä, joka järjestettiin Kukonnotkon leirikeskuksesta. Leirin aikana toteutin saksalais-suomalaiselle nuorisoryhmälle teemapajan kansainvälisyyteen ja kansainväliseen nuorisotyöhön liittyen. Tällä tavoin keräsin suomalaisten sekä saksalaisten nuorten mielipiteitä, kokemuksia ja asenteita kansainvälisyydestä sekä sen merkityksestä heidän elämässään.

Opinnäytetyötä kirjoittaessani olen pohtinut omien haastateltavieni anonymiteettiä ja tunnistettavuuden riskiä. Vantaan nuorisopalveluissa työntekijät ovat toki työnkuvastaankin johtuen toistensa kanssa paljon tekemisissä, mutta erityisesti kansainvälistä työtä tekevät työntekijät tekevät keskenään tiivisti yhteistyötä. Yksi tutkimusetiikan keskeisimpiä lähtökohtia on se, ettei tutkittavia pysty tunnistamaan julkaistussa tutkimuksessa. Tutkijan tulee huolehtia siitä, että valmiissa tekstissä mahdollinen tunnistamisen riski eliminoidaan muuttamalla tai poistamalla tunnisteet. Tätä kutsutaan anonymisoinniksi. (Eskola & Suoranta 2001, 57; Kuula 2006, 200-201.) Tämän opinnäytetyön tekijänä olen ollut tietoinen siitä, että osa haastateltavista tiesi entuudestaan mitä jokin toinen haastateltava on mieltä jostakin kysymästäni asiasta. Tämä tuli ilmi myös osassa haastatteluita, kun haastateltava saattoi pohtia myös kollegansa eli toisen haastateltavan olevan kanssaan samaa mieltä. Haastateltavien tunnistamisen ehkäisemiseksi olenkin valmiista opinnäytetyöstäni jättänyt pois sellaiset seikat, jotka saattaisivat johtaa jonkin yksittäisen haastateltavan tunnistamiseen.

Mainitsemisen arvoinen seikka on sekin, että oma etukäteinen tietoisuuteni haastateltavan mielipiteestä on saattanut vaikuttaa omaan tulkintaani aineiston analysointivaiheessa. Koska olen itsekin ohjaajan roolissa ja sittemmin myös havainnoijan roolissa osallistunut ja havainnoinut Vantaan nuorisopalveluiden kansainvälistä leiritoimintaa sekä ystävyyskuntatapaamista, on opinnäytetyön aineistoa analysoidessa ollut välillä haastavaa estää omien mielipiteiden ja asenteiden esiintulo.

4 AINEISTONKERUUN TULOKSET

4.1 Kansainvälisen nuorisotyön merkitys

Yhtä mieltä oltiin siitä, että kansainvälisen nuorisotyön merkitys on suuri koko nuorisotyön kentällä. Se nähtiin osana koko nuorisotyön perustoimintaa, ja haastateltavien mukaan se näkyy jokapäiväisessä työssä nuorten kanssa. Kansainvälisyyttä lisää sekä monen vantaalaisen nuoren kansainvälinen ja monikulttuurinen tausta että yksinkertaisesti maailman laajentuminen eli globalisaatio. Kansainvälinen nuorisotyö nähtiin myös monenlaisten asioiden summana ja enimmäkseen positiivisena haasteena. Myös siitä oltiin yksimielisiä, että nuorisotyössä kansainvälisyydellä on osallistava vaikutus ja nuorten osallistuminen kansainväliseen toimintaan on nuoren itsensä kannalta sekä voimaannuttavaa että innostavaa.

Kansainvälinen nuorisotyö ei haastateltavien mielestä ollut ainoastaan sitä, että nuoret liikkuvat ryhmänä maasta toiseen ja ryhmä nuoria tulee vastavuoroisesti Suomeen. Se ei siis ole pelkkiä nuorisovaihtoja ja kansainvälisiä leirejä, vaan myös kotikansainvälisyyttä ja sen luomia mahdollisuuksia korostettiin. Vastavuoroisuus on siis sitäkin, että ajatukset, ideat ja toimintavat liikkuvat eli aina ei tarvitse fyysisesti liikkua paikasta toiseen.

Globalisaatio ja maailman muuttuminen kansainvälisemmäksi on muuttanut myös nuorisotyön ammattikenttää. Haastatteluissa tuli ilmi, että nuoret nähdään osana kansainvälistä maailmaa, ja heidän maailmansa on tietyiltä osin jo valmiiksi kansainvälistä. Nuoret matkustelevat vuonna 2015 paljon enemmän kuin vielä viime vuosituhanella ja se on osittain myös halvempaa kuin ennen. Yleisesti ottaen nuoret nähdään suunnannäyttäjänä kansainvälisissä asioissa. Voidaakseen tehdä laadukasta nuorisotyötä ja olla aidosti läsnä nuorten elämässä koettiin kansainvälisyyteen liittyvien kompetenssien hallinnan olevan entistä tärkeämpää ellei jopa pakollista.

4.2 Kansainvälisen toiminnan ohjaus

Edellämainitun vuoksi toivottiin ensitilassa jonkinlaisen kansainvälisen strategian luomista. Tällä hetkellä perusteelliset ja kansainvälistä toimintaa ohjaavat, koko nuorisopalveluiden organisaation tason suuntaviivat puuttuvat. Koettiin, ettei kansainvälisyys ole riittävän tärkeässä ja isossa roolissa Vantaan nuorisopalveluissa. Kansainvälisen toiminnan strategian olemassaolo nähtiin vahvistavan kansainvälisen toiminnan asemaa nuorisopalveluissa ja ikään kuin ”pakottavan” ottamaan se osaksi perustyötä.

Haasteena nähtiin se, ettei työntekijänä tiedetty paljonko aikaa ja resursseja kansainvälisen työn tekemiseen tulisi käyttää tai saisi käyttää. Osaltaan se nähtiin myös työaikakysymyksenä, koska kansainvälistä toimintaa tehtiin joskus ylitöinä oman henkilökohtaisen työnkuvan lisäksi. Kansainvälisten asioiden parissa työtä tehtiin ja toimintaa järjestettiin pääasiassa yksin ja leirien kohdalle työtiimin kanssa. Kansainvälisyysstrategian tarve nähtiin myös tässä tärkeässä roolissa, sillä koettiin sen suuntaa-antavuuden ja toiminnantarkentajan roolin mahdollistavan paremman yhteistyön kollegoiden kanssa.

Kansainvälisten asioiden koordinaattori tai jonkinlainen kansainvälisten asioiden tiimi olisi Vantaan kokoisen kaupungin nuorisopalveluille toivottavaa. Näin kokivat lähes kaikki haastateltavat. Nähtiin, että jos nuorisopalveluilla olisi joku työntekijä tai työryhmä, joka tekisi töitä vain ja ainoastaan kansainvälisten asioiden parissa, lisäisi se mahdollisuutta pitkäjänteisesti ja onnistuneesti kehittää nuorisopalveluiden toimintaa. Tällä hetkellä kansainvälistä toimintaa tehdään suureksi osaksi työn ohessa niillä voimavaroilla ja sillä kiinnostuksella, joita yksittäisellä nuorisotyöntekijällä kulloinkin on. Kansainväliset asiat koettiin kuitenkin erittäin tärkeiksi ja siksi toiminnan satunnaisuus koettiin jopa uhkana toiminnan jatkumiselle.

Toisaalta nähtiin myös, että innostus kansainvälisen työn tekemiseen täytyy tulla työntekijältä tai nuorelta itseltään. Ei nähty mahdollisena sitä, että johto sanoo mitä tehdään ja työntekijät tekevät perässä.

Pointti on se et miten sä ehdotat sen et ”hei meidän pitää tehdä” niin et ”me halutaan tehdä”. Strategiapäivään vois tulla vaikka Hyvinkäältä tiimi et näin me ollaan tehty ja miks me tehdään näin, mitä tästä opitaan. Ettei johto tulis selittää että näin pitää tehdä. (Haastattelu 1.)

Byrokratia ja kaupungin organisaation hitaus sai useita mainintoja haastateltavilta. Koettiin, että varsinkin nuorisovaihtojen järjestäminen saattaa tyssätä liian hitaaseen ja vaikeaksi koettuun byrokraatiaan. Jos rahaa voisi kierrättää vaikka jonkin yhdistyksen tai yrityksen kautta, se voisi nopeuttaa kansainvälisen toiminnan taloudellista puolta ja siirtää huomiota rahojen pyörittämisestä itse toiminnan suunnitteluun, tekemiseen ja kehittämiseen. Aikaavieväksi koettiin se, että jokainen kuitti ja lappu tulee erikseen selittää jollekin kolmannelle osapuolelle ja jos jotain haluaa tehdä itse, se täytyy hoitaa jonkun toisen ihmisen kautta. Kaivattiin siis lisää vapautta toiminnan harjoittamiseen.

Kuitenkin pidettiin myös hyvänä asiana sitä, että kansainvälisen toiminnan tekemiseen on periaatteessa täysin vapaat kädet ja nuorisopalveluiden johdolta saa tarvittaessa tukea toiminnan läpiviemiseen.

4.3 Tiedonkulun lisääminen ja yhteistyö

Vantaan nuorisopalveluihin toivottiin lisää avoimuutta kansainvälisen toiminnan tekemiseen ja siitä tiedottamiseen. Tiedonkulun ja pelkän kansainvälisten asioiden tietämyksen parempaa kulkua nuorisotyöntekijältä toiselle kaivattiin. Esimerkkinä toivottiin kansainvälistä työtä tekeväille lisää aivan pelkästään konkreettista materiaalia, jotta toimintaa ei aina tarvitsisi lähteä suunnittelemaan alusta alkaen uudelleen. Esimerkiksi jonkinlainen materiaalisalkku tai tietopaketti vaikkapa nuorisovaihtoa nuorten kanssa tekeväille työntekijälle olisi suuri apu. Toivottiin lisää keskustelua niiden työntekijöiden ja ryhmien välille, jotka kansainvälistä toimintaa

ovat tehneet. Tämä lisäisi tiedonkulkua ja mahdollistaisi toiminnan paremman arvioinnin. Haastatellut toivoivat myös sitä, että nuorille saataisiin tietoa paremmin kansainvälistymisen mahdollisuuksista.

Monialaisuuden lisääminen ja organisaatiotasolla toimialojen ylittävä toiminta koettiin suureksi mahdollisuudeksi. Yhteistyön lisääminen sekä laajentaminen koko sivistystoimen toimialan sisällä lisäisi nuorisopalveluiden toiminnan näkyvyyttä. Tällä hetkellä Vantaan nuorisotiloilla käy koko Vantaan nuorista noin muutama kymmenen prosenttia. Haasteena nähtiin, miten kaikki loputkin saataisiin nuorisopalveluiden toimintaan mukaan. Eniten nuoret viettävät aikaa koulussa, joten yhteistyön lisääminen koulujen sekä niiden oppilaskuntien kanssa voisi auttaa nuorisopalveluita verkostoitumisessa ja toiminnan laajentamisessa. Tällä hetkellä nähdään, että kansainvälinen toiminta nuorten parissa makaa liikaa nuorisopalveluiden harteilla, vaikka toimintaa voisi järjestää muutkin tahot, esimerkiksi liikunta- ja kulttuuripalvelut. Sivistystoimessa työskentelee paljon laajan tietopohjan omaavia ammattilaisia, joten heidän ammattitaitonsa tulisi saada myös nuorisopalveluiden työntekijöiden käyttöön ja myös toisin päin.

Haaste on myös se, että miten saadaan se niin, ettei se olisi vaan nuorisopalveluiden tehtävä se nuorten kansainvälinen toiminnan mahdollistaminen ja järjestäminen. Että muutkin voivat sitä tehdä, ettei Nupa (nuorisopalvelut) olisi aina se, joka koordinoi sitä. Kun tulee joku kutsu niin se käännetään aina automaattisesti suoraan nuorisopalveluille. Olis meidän työntekijöidenkin ja henkilöstön näkökulmasta kiva, jos joku muukin ottais siitä joskus vastuun. Lapset ja nuoret ovat meidän yhteisiä - ei ole kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden nuoria. Nuorisojoukko on yhteinen. (Haastattelu 4.)

Toimialakohtaisen yhteistyön laajentamisen lisäksi tutustuminen ja verkostoituminen muiden nuorisotyötä tekevien kuntien kanssa nähtiin järkevänä. Esimerkiksi kansainvälisyysstrategiaa tehdessä voitaisiin tutustua siihen, miten eri kaupunkien nuorisotoimissa on lähdetty toteuttamaan kansainvälistä nuorisotyötä. Etenkin yhteistyön lisääminen pääkaupunkiseudun kuntien kanssa olisi suotavaa haastateltavien mielestä.

4.4 Työntekijöiden innostaminen

Asenneilmapiiri ja sen jonkinlainen negatiivinen sävy oli yksi keskeisin haastateluaineistosta esiin noussut seikka. Yleisesti koettiin, että yleinen asenneilmapiiri kansainvälistä työtä kohtaan oli nuorisopalveluissa kriittinen. Koettiin, että monen mielestä kansainvälinen työ on perustyön päälle tulevaa lisätyötä, eikä näin ollen ole kovin innostavaa. Kaivattiin tiedon lisäämistä koko nuorisopalvelutasolla siitä, mitä kansainvälinen nuorisotyö on tai voisi olla. Etenkin toivottiin ymmärrystä siihen, että esimerkiksi viikoksi ulkomaille lähteminen nuorisoryhmän kanssa ei ole viikon loma, vaan se vaatii paljon panostusta ja työtä. Koettiin haastavana se, että kansainvälisyyttä nuorisotyössä ja erityisesti sen tärkeyttä siinä on joskus vaikeaa perustella toisille työntekijöille. Kansainväliseen toimintaan osallistuneen nuoren sisällä tapahtuvat muutokset eivät ole niin helposti havaittavissa, koska mahdolliset muutokset nuoren mielessä ja käytöksessä ovat suuria ja abstrakteja. Esimerkkeinä mainittiin nuoren rohkeus käyttää kielitaitoaan, ennakkoluulojen vähentyminen sekä monikulttuurisuudesta ja kansainvälisyydestä kiinnostuminen.

Ulkomaat nähtiin sekä mahdollisuutena kehittää ammatillista osaamista mutta myös välineenä innostaa työntekijöitä. CIMOn toimintaa ja sen antamia mahdollisuuksia keuhuttiin. CIMOn toiminta tulisikin saattaa jokaisen nuorisotyöntekijän sekä myös nuoren tietoon entistä paremmin.

4.5 Vantaalaisten nuorten osallistaminen

Yleisenä huolenaiheena oli se, miten poikien vähyys kansainvälisessä toiminnassa otettaisiin paremmin huomioon ja heidän osuuttaan kansainvälisen toiminnan kohderyhmänä kasvatettaisiin. Toiminta on tällä erittäin tyttöpainotteista ja tietoa siitä, mikä innostaisi myös pojat mukaan toivottiin kovasti. Myös maahanmuuttajanuorten osallistaminen mukaan toimintaan nähtiin haastavana, sillä sen koettiin vaativan paljon enemmän perusteluja ja kannustamista vanhempien suuntaan kuin

kantasuomalaisen nuoren kohdalla. Myös tähän kohtaan painotettiin kotikansainvälisyyden merkitystä nuorisotyössä.

Et sais niinkun työntekijät innostumaan kotikansainvälisyydestä, Suomessa. Nuokkareilla näkee niitä monikulttuurisia nuoria, joille oma kulttuuriperimä on tärkeää vaikka ne on syntyneet Suomessa. Kaikki se mitä tehdään heidän kanssa, on hyvin suomalaisesta näkökulmasta. Vois miettiä et olis esimerkiksi jotain teemaviikkoja joilla saatais sit kansainvälistä ja monikulttuurista nuorisotyötä enemmän näkyväksi. (Haastattelu 2.)

Myös kollektiivisesti nuorten enempi osallistaminen sekä talotoimintaan että sitä kautta kansainväliseen toimintaan nähtiin tärkeänä. Tällä hetkellä talotoiminta saavuttaa noin 20-30% kaikista vantaalaisista nuorista. Haluttiin siis nuoret enemmän mukaan toimintaan aktiivisessa roolissa, ei ainoastaan toiminnan järjestämisen kohteena, vaan sen järjestäjinä. Yksi tapa tämän toiveen toteutumiseen voisi olla nuorten osallistavampi mukaanottaminen leirien suunnitteluun ja toteutukseen.

Esimerkiksi kansainvälinen lastenleiri voisi olla tällainen kehittämisenkohde. Koettiin, että leiritoiminta nykyisellään on hyvää ja ohjelma niissä kattavaa sekä mielenkiintoista. Kritiikkiä nousi siitä, että lastenleirin ikäraja on liian matala. Sitä tulisi nostaa kunnolla kahdestatoista ikävuodesta kolmeentoista. Tämän avulla karsiutuisi pois ne yksitoistavuotiaat, joita lastenleireillä aina välillä on. Koettiin, että nämä 11-vuotiaat eivät aina välttämättä osaa tarpeeksi hyvin englantia kommunikoidakseen muiden leiriläisten kanssa ja tällöin leirin tavoitteet eivät tämän lapsen kohdalla pääse toteutumaan.

4.6 SWOT-taulukko

Haastattelujen analysoimiseen olen osittain käyttänyt SWOT-taulukkoa. SWOT-analyysi on kehitetty kuvaamaan toimintaympäristöä ja oppimista. Sana SWOT tulee sanoista strengths (vahvuudet), weaknesses (heikkoudet), opportunities (mahdollisuudet) ja threats (uhat). Näistä sisäisiä tekijöitä ovat vahvuudet ja heikkoudet ja ulkoisia tekijöitä mahdollisuudet ja uhat. (Opetushallitus 2015).

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nuorten monikulttuurinen tausta ○ Työntekijöiden ja nuorten tietotaito ○ Vankka kv-kokemus ○ Työnteon vapaus ○ Yksittäisten työntekijöiden vahva mielenkiinto 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Poikien vähäisyys toiminnassa ○ Pieni kv-työtä tekevien työntekijöiden määrä ○ Kv-strategian puuttuminen ○ Asenneilmapiiri ○ Poikien vähäisyys toiminnassa
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nuorten monikulttuurinen tausta ○ Ystävyyuskuntatoiminta ○ Pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyö ○ Työnteon vapaus ○ Työntekijöiden ja nuorten tietotaito 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Byrokratia ja toiminann hitaus organisaatiotasolla ○ Maahanmuuttajien osallistaminen ○ Avoimuuden puute ○ Nuorten sitoutuminen

Kaavio 1. SWOT-analyysi Vantaan nuoriopalveluiden kansainvälisen toiminnan nykytilasta

5 KEHITTÄMISIDEAT

5.1 Kansainvälisen toiminnan strategian tekeminen

Ensimmäinen ja mahdollisesti se kaikkein ensisijaisin kehittämisen kohde Vantaan nuorisopalveluissa on kansainvälisyysstrategian tekeminen. Haastateltavien näkemys oli, että kansainvälisen toiminnan strategia auttaisi selkiyttämään sitä, mikä on kansainvälisen toiminnan rooli Vantaan nuorisopalveluissa. Lisäksi tämä vahvistaisi käsitystä siitä, mitkä ovat kansainvälisen toiminnan painopisteet ja

suuntaviivat Vantaalla. Kaiken kaikkiaan kansainvälisen toiminnan strategia vahvistaisi kansainvälisyyden roolia nuorisopalveluissa.

Kansainvälisyys ja sen teemat ovat vahvasti esillä Vantaan kaupungin valtuustokauden 2013-2016 –strategiassa. Siinä puhutaan muun muassa Vantaan olevan ”kansainvälinen kestävä kasvun keskus” sekä painotetaan toiminnan läpinäkyvyyttä (Vantaan kaupunki 2013a, 3). Strategiassa painotetaan myös henkilöstön sitoutumista ja sitä, että varmistetaan osaavan työvoiman olemassaolo. Valtuustokauden strategian mukaan monikulttuurisuus Vantaalla tarkoittaa sitä, että sitoudutaan yhdenvertaisuuteen, rasismin ehkäisemiseen ja syrjimättömyyten ja tätä kautta edistetään positiivista asenneilmapiiriä (mt. 2013, 7).

Lasten ja nuorten toimintaohjelmassa vuosille 2013-2016 on mainittu kohta, jossa kehoitetaan järjestämään koulutusta osallisuudesta ja eri osallistamisen menetelmistä lasten ja nuorten kohdalla (Vantaan kaupunki 2013b, 14). Kansainvälisyys on osa nuorten elämää, joten kansainvälisyysstrategia voisi toimia tässä suhteessa eräänlaisena kouluttamisenkin välineenä.

Tämän lisäksi nuorisolaki edellyttää, että kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ovat toiminnan lähtökohtia, eivät tavoitteita. Kaikki edellämainitut asiat yhdessä puoltavat sitä, että Vantaan kokoisen kaupungin nuorisotoimen tulisi tehdä kansainvälisyysstrategia, jotta he pystyisivät vastaamaan sekä nuorisotyön tavoitteisiin että kaupungin strategiaan päämääriin.

5.2 Työntekijöiden innostaminen kansainväliseen toimintaan

Kansainvälisessä toiminnassa jo mukana olevien työntekijöiden motivaatiota tulee pitää yllä huolehtimalla siitä, että kansainvälisiin projekteihin on johdon puolesta varattu aikaa ja resursseja. Esimerkiksi ulkomailla käyminen ammatillisen kouluttautumisen vuoksi on oman osaamisen vahvistamista. Tämä puolestaan vahvistaa nuorisopalveluiden työntekijäkentän ammattitaitoa ja tekee siitä entistä

osaavampaa, mikä on siis myös valtuustokauden 2013-2016 yksi strategisista tavoitteista.

Innostamisessa tiedon lisääminen on siihen hyvä väline. Konkreettisen oppaan tekeminen olisi hyvä idea nuorisovaihtoja tekeväälle tai niistä kiinnostuneelle. Tällöin ei tarvitsisi keksiä pyörää uudelleen vaan se pyörä olisi jo käyttövalmiina. Kaikenlaiset kansainvälisyyteen liittyvät oppaat ovat myös tervetulleita, mutta niiden soveltaminen työelämään tulee jollakin tapaa taata. Tämä siksi, etteivät edellämainitun kaltaiset oppaat jää hyllyyn pölyttymään vaan ne olisivat aktiivisessa käytössä.

Erilaisen palaverit, kokoukset ja tapaamiset tiedon vaihtamisen välineenä tulisi ottaa paremmin hyötykäyttöön. Nuorisovaihtoissa tai muissa kansainvälisissä toiminnoissa mukana olleet työntekijät voisivat tulla kertomaan muille mitä he ovat tehneet, miten he ovat tehneet ja kenen kanssa toteutus tapahtui. Tässä pitää muistaa myös nuorten panostus, eli nuoret voisivat halutessan ja tahtoessaan kertoa muille nuorille kokemuksistaan ja tätä kautta innostaa muitakin nuoria mukaan kansainväliseen toimintaan.

5.3 Nuorten näkemyksen kuuleminen kattavasti

Koska tässä opinnäytetyössä näkökulmana olivat työntekijät ja aineiston hankinta tehtiin työntekijöitä haastatteleamalla, ei saadusta aineistosta voida vetää suoria johtopäätöksiä nuorten mielipiteistä, asenteista ja toiveista kansainvälistä toimintaa kohtaan Vantaalla. Tämän vuoksi olisi hyvä selvittää kattavasti nuorten keskuudessa, mitä he toivoisivat kansainvälisyydeltä nuorisopalveluissa. Esimerkiksi nuorisovaltuustolla saattaa olla ajankohtaista tietoa tähän asiaan liittyen ja heidän osallistamisensa ja heidän kuulemisensa voisi olla ensimmäinen askel. Lisäksi kaikki nuoret Suomessa käyvät koulua, joten kaikkien Vantaan nuorten tavoittaminen koulumaailmasta käsin on luultavasti helpompaa kuin nuorisotaloilta käsin.

5.4 Kysely työntekijöille

Vantaan nuorisopalvelut toteuttivat vuonna 2008 sähköpostikyselyn nuorisotyöntekijöille heidän suhtautumisestaan kansainväliseen nuorisotyöhön ja mitkä ovat heidän toiveitaan ja ajatuksiaan sitä kohtaan. Tällöin ei kovinkaan paljon vastuksia saatu, mutta kyselyn käyttö aineistonhankinnan menetelmänä ei tulisi täysin hylätä. Kannattaisi siis tehdä uusi kysely ja tehdä siitä sen verran lyhyt ja ytimekäs, ettei sen vastaamiseen tarvitse käyttää paljon aikaa. Lisäksi voisi tehdä niin, että kyselyyn vastaaminen olisi täysin työaika, joten siihen vastaamisen ei koettaisi olevan ylimääräistä työtä. Kyselyn toteuttaminen olisi suotavaa myös siksi, että siinä pystyttäisiin kattavammin kartoittamaan myös niiden nuorisopalveluiden työntekijöiden näkemyksiä ja mielipiteitä, joita tässä opparissa ei kuultu.

5.5 Monialaisuuden lisääminen

Monialaisuuden lisääminen ja sen tavoittelu on jo kaupungin tasolla strateginen päämäärä. Valtuustokauden strategia edellyttää kaupungin ja sen eri organisaatioiden paneutumista erilaisiin tapoihin järjestää palveluita sekä toimintoja. Lisäksi eri palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen ja monituottajamalliin paneutuminen on yksi strateginen tavoite koko kaupungin tasolla. Kolmannen sektorin eli järjestö- ja vapaaehtoisuuskentän asemaa tulisi palveluntuottajana parantaa. Järjestöt nähdään vaikuttamisen kanavien parantajina sekä osallistumisen ja osallisuuden mahdollistajina. (Vantaa 2015a, 17.)

Moniammatillisuus ja monialaisuuden parempi hyödyntäminen oli myös haastateltavien yksi toive. Järjestökentän mukaanotto kansainvälisessä toiminnassa parantaisi toiminnan saavutettavuutta, mutta myös lisäisi eri ammattikuntien yhteistyötä asian parissa. Näin ollen myös toiminnasta tulisi monipuolisempaa ja rikkaampaa, kun sitä ei tehtäisi pelkästään nuorisopalveluiden näkökulmana perustuen. Yhteistyön lisääminen kolmannen sektorin suuntaan loisi uusia verkostoja ja mahdollisesti poikisi kokonaan uusia toimintatapoja- ja malleja.

5.6 Nettisivujen parantaminen

Aineistoa opinnäytetyöhöni kerätessäni huomasin sen, että Vantaan kaupungin ja nuorisopalveluiden internetsivut eivät läheskään aina vastanneet kaikkiin kysymyksiini. Tällöin minun tuli itse olla yhteydessä työni tilaajaan saadakseni kaiken tarvittavan tiedon esiin. Tämä saattaa olla nuorelle liian monimutkainen prosessi. Nuorten elämä on internetpainotteista ja he hankkivat tietoa palveluista ja toiminnoista ensisijaisesti internetistä. Myös haastateltavat olivat sitä mieltä, että tieto kansainvälisen toiminnan eri osa-alueista ja toimintamuodoista tulisi saattaa paremmin nuorten tietoon. Tämän vuoksi vähintään kaupungin ja organisaation viralliset nettisivut tulisi olla kunnossa. Esimerkiksi kokonaan toimimattomat linkit tulisi poistaa ja lisätä ruotsin- ja varsinkin englanninkielisen materiaalin määrää. Kaikki palveluita käyttävät nuoret eivät välttämättä lue suomen kieltä hyvin, jolloin he voivat jäädä tiedon ulkopuolelle tahtomattaan. Virallisilla internetsivuilla käy myös niitä nuoria, jotka eivät välttämättä muuten osallistu nuorisopalveluiden toimintaan, mutta ovat siitä kiinnostuneita. Jos he eivät löydä tarvitsemaansa tietoa vaivattomasti, saattaa käydä niin, että nuorisopalvelut menettävät yhden potentiaalisen palveluita käyttävän nuoren.

5.7 Toiminnan taloudellinen tarkastelu

Nuorisopalveluiden olisi jatkossa hyvä kiinnittää huomiota toimintansa taloudelliseen puoleen. Vaikka kansainvälinen leiritoiminta sekä ystävyyskuntavierailut ovat osallistavia ja niillä on tärkeä rooli nuoren elämässä kokemuksina, ne eivät ole kaupungin näkökulmasta aina kovin kustannustehokkaita. Esimerkiksi ystävyyskuntavierailun aikana pelkkä vierailu Linnanmäellä maksaa satoja euroja. Toki tavoitteena on luoda nuorille kokemuksia ja pitää hauskaa, mutta kovin maksullisten huvien roolia ystävyyskuntatoiminnan perusideana voisi pohtia. Kaupungin strategia vuosille 2013-2014 edellyttää kustannustehokkaiden palveluiden tuottamista ja tämä vaatii strategiassa mainittujen tavoitteiden onnistumiseksi tiukkaa menokuria sekä tulopohjan kehittämistä (Vantaa 2013a, 7-8).

6 LOPUKSI

Tämä opinnäytetyö on ollut pitkä, opettavainen ja ajoittain myös raskas prosessi. Opinnäytetyön yhteistyösopimuksien allekirjoittamisesta itse työn palauttamiseen on kulunut melko tarkalleen puolitoista vuotta. Alussa oli haastavaa lähteä rajaamaan tutkimuskysymystä osittain siksi, että niin monet asiat kansainvälisen nuorisotyön kentässä kiinnostivat minua. Toisaalta se, ettei aiempaa tutkimustyötä tästä aiheesta oltu juurikaan Vantaan nuorisopalveluissa tehty vaikeutti näkökulman tarkkaa valintaa. Pohdin kuukausikaupalla sitä, otanko näkökulmakseni työntekijät, nuoret vaiko kenties jonkin kolmannen osapuolen. Kansainvälinen nuorisotyö on melko laaja ja kiinnostava aihe, ja meni kauan ennen kuin ymmärsin sen olevan minä itse, joka viime kädessä valitsee näkökulman tutkimuksen etenemiselle.

Alun perin minulla oli jonkinlainen kunnianhimoinen tavoite ja näkemys siitä, miten aion tutkia kansainvälistä toimintaa sekä nuorisotyöntekijöiden, että nuorten näkökulmasta ja siten pääsisin sen kollektiivisen tietoisuuden äärelle, mitä on kansainvälinen nuorisotyö Vantaan nuorisopalveluissa. Ajattelin, että tehtävänäni olisi saada tutkijana tietää kaikesta mahdollisesta mahdollisimman paljon ja vasta sen jälkeen pystyisin tuomaan esille sen, mihin suuntaan kansainvälistä toimintaa tulisi jatkossa Vantaalla viedä. Näinhän asia ei tietenkään ole, sillä tutkimukselliset resurssit tulevat aineistonhankinnassa vastaan. Onneksi opinnäytetyön edetessä pääsin jyvälle omasta roolistani koko projektissa toiminnan tarkastelun ja eräänlaisen pohjatyön tekijänä ja mahdollistajana.

Kokemattomuuteni tutkijana meinasi välillä liiankin paljon horjuttaa tätä seilaavaa laivaa, sillä en aina projektin aikana uskonut omiin kykyihini ja tietotaitooni. Edellämainittu seikka sai minut jättämään koko työn usean kuukauden ajaksi ja huonoimpina hetkinä en uskonut sen valmistuvan lainkaan. Kuitenkin, motivaatio-ongelmista ja aikataulun pettämisestä huolimatta koen oppineeni paljon tällaisen tutkimuksen tekemisestä omalla ammatillisella kentälläni. Mikäli joskus innostun tutkimaan jotakin muuta asiaa syvällisemmin ja tarkemmin, osaan nyt pohtia jo

hyvissä ajoin etukäteen esimerkiksi tutkimusmenetelmien valintaa ja aikataulutuksen merkitystä työn onnistumiseen. Myös tietämykseni kansainvälisyydestä ja kansainvälisestä nuorisotyöstä on kasvanut ja toivon osaavani jakaa tietoa eteenpäin sitä tarvitseville. Tärkeintähän ei ole päämäärä vaan matka, ja tämän opinnäytetyömatkan kuljettuani olen taas hieman enemmän ammattitaitoisempi kansalaistoiminnan ja nuorisotyön osaaja.

LÄHTEET

CIMO 2015. Mikä on cimo? Viitattu 10.12.2015
http://www.cimo.fi/mika_on_cimo

CIMO 2012. CIMOn arvot. Viitattu 10.12.2015
http://www.cimo.fi/mika_on_cimo/_cimon_arvot

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2001. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 5. painos. Jyväskylä: Vastapaino

Euroopan neuvoston päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista (2010-2018) 2009/C 311/01. Viitattu 9.12.2015.
[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32009G1219\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32009G1219(01))

Eurooppatiedotus, ulkoasiainministeriö 2013. EU lyhyesti. Sastamala: Eurooppatiedotus.

Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Aineiston hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Vastapaino

Nuorisopolitiikkaa koskeva valkoinen kirja. Viitattu 9.12.2015.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=URISERV%3Ac11055>

Lapsen oikeuksien yleissopimus (60/1991). Viitattu 5.12.2015.
<http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060>

Nuorisolaki (72/2006). Viitattu 5.12.2015
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Opetushallitus 2015. SWOT-analyysi. Viitattu 10.12.2015.
http://www.oph.fi/saadokset_ ja_ohjeet/laadunhallinnan_tuki/wbl-toi/menetelmia_ ja_ tyovalineita/swot-analyysi

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Nuorisolain uudistaminen. Viitattu 5.12.2015
http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/vireilla_nuoriso/nuorisolaki/index.html?lang=fi

Vantaan kaupunki 2015. Nuorisopalveluiden tulosalue. Viitattu 6.12.2015

http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/organisaatio/sivistystoimen_toimiala/nuorisopalvelut

Vantaa 2015. Loma-ajan toiminta. Viitattu 6.12.2015

http://www.vantaa.fi/vapaa-aika/nuoret/harrastukset/loma-ajan_toiminta

Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu 2013. Valtuustokauden 2013-2016 strategia.

Vantaan kaupunki, nuorisopalvelut 2013. Lasten ja nuorten Vantaa II. Toimintaohjelma vuosille 2013-2016.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelukysymykset

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Anna Loukonen

Opinnäytetyö

VANTAAN NUORISOPALVELUIDEN KANSAINVÄLISEN TOIMINNAN KARTOITUS

1) Mitä mielestäsi on kansainvälinen nuorisotyö?

-> tärkeys?

-> kohderyhmät?

2) Teetkö työssäsi kansainvälistä toimintaa?

-> millaista?

-> kenen kanssa?

3) Nuorisopalveluiden kansainvälisen toiminnan tuntemus?

-> Kansainvälisen toiminnan tavoite?

-> millaisia toimintamuotoja kansainvälisessä toiminnassa?

4) Mitä haasteita/mahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan liittyen?

5) Millaista tukea tarvitsisitte kansainvälisyystoimintaan?

-> onko riittävästi valmiuksia järjestää kv-toimintaa?

6) Miten kansainvälistä toimintaa voisi kehittää?

->mitä kehittämistarpeita